

LEDEN ONDER DE LOEP

EEN BLIK OP DE LEEFTIJDKENMERKEN VAN JE WELPEN

Een goed activiteiten aanbod sluit aan bij de mogelijkheden en interesses van je leden. Het geeft hen het gevoel dat ze al heel wat weten en kunnen. Tegelijk daagt het hen uit steeds een stapje verder te gaan.

Uiteraard kunnen kinderen onderling erg verschillen. Ieder heeft zijn eigen sterktes en zwaktes en ontwikkelt in zijn eigen tempo. Toch gaan kinderen van éénzelfde leeftijd een redelijk gelijkaardige ontwikkeling door. Ze denken op een bepaalde manier en interesseren zich voor bepaalde onderwerpen. Ook hun lichaam maakt een aantal specifieke ontwikkelingen door. Met een goede kennis van die typerende trekjes, kan je beter inschatten of activiteiten je leden zullen aanspreken en of ze verantwoord zijn. Heel wat van die eigenschappen vallen vanzelf op als je gedurende de werking bewust kijkt naar wat je leden doen en hoe ze reageren.

In deze publicatie geven we je een ruggzak vol achtergrondinformatie. We werpen een blik op wat je leden kunnen en kennen (en wat niet), wat ze denken en voelen en hoe ze omgaan met anderen.

1 Individu

Lichaam

Welpen zijn uitbundig en zitten boordevol **energie**. Ze tonen een enorme levenslust in hun luidruchtige en wilde spelletjes. Ze hebben veel behoefte aan beweging en activiteit. Lange pauzes, aanschrijven en wachten maken hen ongeduldig en lastig.

Ze worden sneller en sterker en houden ervan hun **kracht en uithouding** te testen. Ze ontdekken waar hun grenzen liggen en proberen ze steeds te verleggen. Ze springen, lopen, kruipen en klimmen graag en houden ervan hun mogelijkheden te meten aan die van de andere Welpen. Ze houden dan ook van competitie, maar uiteraard wel alleen als ze winnen.

Welpen worden steeds **handiger**. Zowel hun fijne als hun grove motoriek verbeteren snel. Knippen, schoenveters strikken en binnen de lijntjes kleuren lukken al behoorlijk. De samenwerking tussen ogen, hersenen en handen verloopt vlot. Doordat hun coördinatie verbetert, ontwikkelen ze allerlei **nieuwe vaardigheden** waarvoor nauwkeurige bewegingen vereist zijn. Ze doen niets liever dan die vaardigheden talloze keren herhalen om ze te oefenen en om te tonen wat ze kunnen.

Verstand & emoties

Welpen kunnen zich reeds geruime tijd op eenzelfde onderwerp **concentreren**. Met een beetje hulp slagen ze erin om dingen vol te houden en af te werken. Ze leren ook om hun aandacht te spreiden en zich op meerdere dingen tegelijk te concentreren. Zo kunnen ze bijvoorbeeld tijdens een voetbalspelletje aandacht hebben voor de bal én voor de tegenstander. Grote spelen met verschillende spelregels behoren stilaan tot hun mogelijkheden.

Welpen zijn ontzettend **weet-, leer- en nieuwsgierig**. Ze hebben een brede belangstelling voor alles wat er om hen heen gebeurt. Ze hebben dan ook 101 interesses, leggen grootse verzamelingen aan en vertellen honderduit. Ze gaan ook graag op onderzoek in hun omgeving en willen nieuwe dingen ontdekken en uitproberen. Hun nieuwsgierigheid kent geen grenzen. Ze houden van uitdagingen en willen voortdurend dingen

bijleren. In hun ontdekkingsdrang gaan ze wel eens een stap te ver en wagen zich aan gevaarlijke dingen.

Welpen hebben de eerste jaartjes van de lagere school erop zitten. Ze kunnen dan ook reeds behoorlijk rekenen, lezen en schrijven. Ze beschikken over een geweldig geheugen. Vooral het zuiver **memoriseren**, het van buiten leren zonder een inzichtelijke verwerking, bereikt hier een hoogtepunt. Zo playbacken ze bijvoorbeeld foutloos Engelse liedjes waar ze geen woord van verstaan. Ze lijken dan ook soms meer te weten dan wat ze in feite echt begrijpen.

Langzaam kunnen ze afstand nemen van hun persoonlijke **waarnemingen** en de werkelijkheid breder bekijken. Ze krijgen meer aandacht voor wat er rondom hen en in de wereld gebeurt. De vele nieuwe ervaringen die ze opdoen vormen mee hun persoonlijkheid. Ze beginnen steeds meer verbanden te leggen en oorzaak-gevolg relaties te doorgronden. Hun denken verloopt steeds logischer en ze leren argumenteren.

Welpen hebben een **rijke verbeelding**. Ze stappen zonder moeite van de ene rol in de andere en kunnen volledig opgaan in een themaspel. Ze kennen echter wel het onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid en geloven dus niet langer zomaar alles. Ze hebben maar al te goed door dat Ridder Lancelot eigenlijk de leider is en zullen je er meermaals op wijzen dat ze dat wel doorhebben.

Welpen leren steeds beter omgaan met hun **gevoelens**. Ze kunnen hun emoties behoorlijk onder woorden brengen en reageren steeds minder impulsief. Ze slagen er meestal in hun boosheid te beheersen, leren elkaar troosten en worden minder snel bang.

2 In groep

Omgang met leeftijdsgenootjes

Welpen vormen **hechte groepjes**. Het egocentrisme¹ dat Bevers-Zeehonden kenmerkt, verdwijnt bij de Welpen. Ze hebben meer aandacht voor anderen en proberen erachter te komen en te begrijpen wat anderen denken en voelen. Ze letten steeds meer op de

¹ Egocentrisme is een term uit de psychologie. Wie egocentrisch is, heeft een verminderd vermogen om zich in de gevoelens en standpunten van iemand anders te verplaatsen. Egocentrisme mag je niet verwarren met egoïsme. Bij egoïsme is iemand wel op de hoogte van de wensen van een ander, maar niet bereid daar rekening mee te houden.

persoonlijkheid van anderen en baseren daarop hun vriendschappen. Ze hebben beste vriend(innet)jes en vormen daarmee echte clubs en bendes. Samen zoeken ze schuilplaatsen, verzinnen wachtwoorden en bedenken eigen regels.

Welpen ontdekken de verschillende **groepsverhoudingen** en gaan op zoek naar hun eigen rol in de groep. Dikwijls wordt het gedrag van de meest actieve, stoere welp nagebootst. Om indruk te maken op vriendjes en erbij te horen durven ze weleens straffe toeren uithalen en stoere praat uitslaan. Pesten, uitgesloten worden en ruzie maken zijn het ergste wat hen kan overkomen. Verliezen of falen zijn erg moeilijk te verwerken. Een Welp wil liever niet opvallen doordat hij/zij iets minder goed kan. Als ze zelf de kans krijgen ergens goed in te zijn, aanvaarden ze makkelijker dat andere Welpen ergens anders beter in zijn.

Omgang met volwassenen

Alhoewel leeftijdsgenoten steeds belangrijker worden in het leven van de Welp, blijven ook ouders en andere volwassenen een onmisbare plaats innemen. Welpen hebben nood aan de **bescherming en veiligheid** die alleen volwassenen hen kunnen bieden. Ze willen zelfstandig en stoer zijn, maar worden soms toch overvallen door angst, pijn of verdriet. Ze hebben dan ook nood aan de leiding om op terug te vallen voor een schouderklopje, troost en vertrouwen. Maar ook voor een duidelijke structuur en realistische verwachtingen, zodat ze binnen een veilig kader op ontdekking kunnen gaan.

Welpen willen graag je **aandacht** en goedkeuring. Ze hangen rond je om talloze verhalen te vertellen en vragen te stellen. Ze proberen je ongemerkt na te doen en volgen je mening. Zo vormen ze stilaan een eigen mening over allerlei thema's, van vriendschap over oorlog tot milieuvervuiling.

Welpen nemen **regels en normen** nog makkelijk aan. Ze houden er wel van om erover te discussiëren en argumenteren, maar trekken je gezag niet echt in twijfel. Ze durven wel heel wat kattenkwaad uit te halen. Ze testen graag uit hoever ze kunnen gaan en zijn benieuwd naar je reacties. Toch is dit meestal niet meer dan wat ondeugendheid. Al bij al zijn ze nog erg **gehoorzaam**.

Vanaf welpenleeftijd zijn kinderen steeds beter in staat om bij het beoordelen van gedrag rekening te houden met **bedoelingen en omstandigheden**. Waar Bevers-Zeehonden enkel rekening houden met de gevolgen van het gedrag en uitgaan van 'de wet is de wet en die geldt altijd', kunnen Welpen de regels al genuanceerder toepassen. Dat betekent niet dat ze geen consequente regels verwachten. Ze zullen steeds controleren of een ander wel dezelfde straf krijgt voor dezelfde fout. Ze kunnen ontzettend verontwaardigd zijn als iemand vals speelt of als je niet doet wat je beloofd hebt. Voor zichzelf zien ze al sneller iets door de vingers.

Bronnen

- Pol Craeynest. De levensloop van de mens, Inleiding in de ontwikkelingspsychologie. Acco. 1998.

- DR. F. J. Mönks & Dr. A. M. P. Knoers. Ontwikkelingspsychologie, Inleiding tot de verschillende deelgebieden. Van Gorcum. 1999.

- Handboek Esta's, Spelen, programma en training. Vereniging Scouting Nederland. 1991.

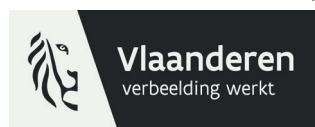
- Kikkers op Stelten. Handboek voor kabouter- en welpenleiding. VVKSM vzw. 2000.

Colofon

Een realisatie van JaHoe!?, met dank aan Travo en Ploeg Programma 2005.

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

Verantwoordelijke uitgever:
FOS Open Scouting vzw
Hannes De Reu
Kortrijksesteenweg 639
9000 Gent
www.fosopenscouting.be

© 2008, herwerkte versie 2018 FOS Open Scouting